

L'enganhat

« Quand t'enganas que ganhas »

EDICION ESPECIALA

Lo Pegòt, la Vaca e lo Gascon

Un còp èra, qu'i avè un vilatge pergut au ras de Besièrs on s'encontrèn la Vaca, lo Pegòt e lo Gascon. Tots tres que s'apercebòn qu'avèn un objectiu comun : arretrobar los autes parlants de la lor lenga, l'occitan. Aqueths, que decidín de començar lo lor viatge. Au cap de quauques dias de camin, après aver traucat autovias, camins de hèr e camps de vacas, qu'arribèn tà Badailhac : un vilatjòt au ras d'Orlhac...

Vegèron d'en primièr la nèbla que manjava la plana tota. La Vaca trapèt de cosinas ! Èra contenta qu'i aguèsse mai de vacas que d'abitants. Pasmens li semblavan estranhas aquelas dels pels longs e de colors diferentas : blancas e negras, blancas e violetas (coma la de Milka), totas negras... I aviá pas sonque ela qu'èra blanca tota. Lor demandèt d'entresenhas per se lotjar. Li recomandèron un jaç al cap del vilatge. S'installèron e decidiguèron de far un torn dins lo vilatge vesin de Polminhac per quèrre de que manjar.

Quand se trobèron en fàcia d'una carnsaladaria, lo Pegòt e lo Gascon volián dintrar per crompar de carn. La vaca furiosa se metèt davant eles per blocar lo passatge : «Ça que la anatz pas manjar lo monde de ma familha!» cridèt la vaca. Lo pegòt estonat, respondèt a la vaca «Cala-te ! Avèm talent nosautres, dintram. » Lo gascon un pauc mai comprensiu diguèt a la vaca : «Espèra! Vaca, que podèm minjar si non vòs pas que minjèssem

carn ?»

«I a una fromatjariá a costat, i vos pòdi menar.» E totes tres anèron dins la botiga per manjar e tanben per crompar de formatge pel ser. En tornar al jaç, lo gascon mormolhèt al pegòt : «Non te'n hasquis, lo hromatge que serà tà l'aperitiu. Aqueste ser que minjarèm la vaca.» La vaca èra luènha d'eles mas entendèt aquestas paraulas. Un còp lo ser arribat, lo gascon se botèt a preparar lo repais. Amb lo pegòt decidiguèron amassa de manjar la vaca acompanhada de trufas.

Un còp las trufas copadas e prèstas, lo pegòt e lo gascon anèron quèrre la vaca per la faire còire dins una topinassa. Un còp davant la vaca, endormida, los dos òmes se diguèron : «Perfièt !», e doçament prenguèron la vaca e la metèron dins la caçairòla sul fuòc amb las trufas e partiguèron endacòm mai. Tre que los òmes foguèron luènhs, la vaca sortiguèt de la topinassa. Foguèt tota cramada, tota castanha. Mas lèu lèu, per pas laisser veire son abséncia la vaca metèt de formatge dins la topinassa e partiguèt pels camps amb sas cosinas.

E es dempuèi aqueste jorn que i a fòrça vacas de color castanh pels camps, e es tanben dempuèi aqueste jorn qu'es nascuda la trufada.

E cric e crac, lo conte es acabat.

E crac e cric, lo conte es finit.

Anaïs LAHITETA L'AROCA, Laurà CROS, Kimberley BINET e la còla

Un viatge alai

Z-ai un raconte de vos dire. Serà pas long, mas z-aurà lo merite de vos faire conèisser (se lo coneissètz pas encara) e de vos faire legir un pauc l'occitan d'Auvèrnhe. Imaginatx una tèrra de chausse, plana e nuda, que s'estend a perda de vista. Una plana qu'aviá mas los arbres per gardas, solitaris e dreits, talhonant un cial sens ges de niola. Çò que se diguèron quand veguèron arribar per sa tèrra aquela banda venguda de lònh ? Amb sos parlars tan desparièrs e semblables alh còp. Aqueles biais de dire que rasonavan encara per la montanha coma un imne a la pluralitat. Ne'n saguèron estonats de segur, coma ne v- o saguèrem amai de trobar aquel endreit a la cima d'Occitània. Quan plaser de rescontrar de novèlas personas, d'ausir un novèl parlar e de faire de novèlas experiéncias. Saguèt una setmana bien richa qu'oblidarem pas.

Lo luns, lo promièr jorn arribèrem escampilhats, descunes se perdèron (òc-ben), d'autres, amai venián de lònh, trobèron amb pena, lo fogèir que nos reçaupíá. Rescontrèrem pelh promièr còp lo Bernat e a sa femna Francesa, personas avenentas e valhentas que nos faguèron la cosina la setmana tota, nos fasant conèisser la renomada gastronomia Auvèrnhassa. Aguessiatz tastat aquèla cusina, garna ! I sariatx vogut damorar una setmana mai ! Saguèt a l'ocasion d'aquèl jorn que legiguem pelh primèr còp l'occitan d'Auvèrnhe. Qualhe sorpresa ! Vertat los mòts escrits èron pas tròp escartats de 'queths que nos servissiam alòra, pasmens tenjuts per las colors auvernhatas z-avián una sabor bien outra. Aprenguèrem a conèisser aquelh país d'una estenuda qu'espeitaviam pas,

mas divèrs qu'o pensaviam.

Lo mars, lo segond jorn de nòstra setmana auvernhassa, aguèrem l'astre de rescontrar lo Cristian Omelhièr sens que, aquèl article sariá pas estat escrich, gràcia a son dicionari. Un òme bien interessant qu'arribèt de nos parlar de dialectologia, d'istòria e patrimòni lo jorn entièr sens nos z-embestiar una segonda mas. Un rescontre a faire ! L'après-mègjorn sortiguèrem pelh primèr còp de Badalhac per rescontrar l'òme que fasiá d'elevatge de troitas que damorava a Polminhac. Saguèt bien ensenhós tant alh nivèl de la lenga (l'òme parlava d'un biais natural) coma alh nivèl de son mestier. I aguèt mas la demostracion de la finalitat d'aquèl mestier per laisser nòstra banda somjaira davant una tala violança. Airosament, lo jorn s'achabèt amb una velhada que nos faguèt oblidar nòstras coralladas de l'après-mègjorn, una velhada de còntes menada per l'Omelhièr.

Lo mèrcres, comencèt dins los bòscs amb lo contaire Didièr Huguet que nos contèt las legendas delh país en jónher chasque cònt amb una chançon. Nos promenèrem pelh país de las fadas, aquèl endreit freid e ventós alh bòrd de Cère. Ne'n sortiguèrem enchantats, gialats mas l'eime eschauftat per totes aquèles imatges. Après-mègjorn partiguèrem delh costat d'Orlhac per rescontrar la Catarina Liethodt e sa librariá. Qu'i auriam pogut passar tot lo jorn s'èrem pas estats las de nòstra promenade pelh país de las fadas. Chascun ne'n sortiguèt amb quicòm per legir o per escoutar. Lo jorn s'achabèt d'a passons laissant la nèbla plejar la plana.

Lo jòus, èra lo J-1 d'avans que de tornar. Quò poríá paréisser curiós mas Auvèrnhe nos mancarà, ne'n sèi

segur. I vusquèrem quicòm de novèl, totes amassa. Quauques-unes se faguèron conèisser en partetjar amb los autres quauques costumas de son país (tant digitalas coma lingüísticas). Nos trobèrem adoncas que nos pensaviam conèisser. Aquèl jòus saguèt un còp mai un jorn de rescontres. Amb l'autor Felç Daval e Joan Pèire Amilhaud que nos z-o transmetèron tot çò que coneissian de la lenga e delh patrimòni d'Auvèrnhe. Rancontrèrem amai lo grope Trauca'tèrme e Pèire Raimond que nos parlèron de sos trabalhs que los passionan. La velhada d'aquèl jorn saguèt lo moment mai fòrt de l'estagi, los mots poríán pas retraire çò que i vusquèrem...

Lo vendres, lo darrièr jorn en Auvèrnhe, un jorn que comencèt per una promenade fòrça interessanta per la vila de Polminhac, avivada per En Bernat. Un moment que nos rapelèt l'istòria tormentada que se pausèt alh mèma endreit mai d'una passa. Òc-ben, saludèrem tot lo monde d'avans que de partir. Quitèrem lo país en pensar que d'Auvèrnhe ne'n gardariam una part, la d'aquèla sovenença que s'estavaniriá pas jamai...

Auvèrnhe, d'aicí, d'aquí, d'alai,
nos mancaràs totjorn un pauc mai

Remèsi BOY

D'organizacion en organizacions cap a la capitada d'una setmana auvernhata

E la primièra de joslinhar, foguèt segurament per la Lucila e las còlas cfpo-aprene : lo luòc, los intervenents.

Al meteis temps podèm parlar del Bernat e de la Francesa qu'an començat per la tièra d'aqueles intervenents prepausats puèi lo copacap del menut pels uèch repaisses per un vintenat de personas amb mantuna especificitat tot en fasant descobrir d'especialitats localas. Soscadissa, preparacion, servici tot aquò es pas una organizacion perfiecha !

E es aquí que comença amb lo coveituratge, l'organizacion primièra pels « aprenaires » e de segur lo previsionial del trajècte : ont es aquel Badalhac ?

Puèi per cadun de son costat, es lo moment d'aprestar los bagatges, coma sus la tièra mandada per l'atencionada Lucila : los vestits cauds, las cauçaduras de marcha, la saca de dormir, l'ordinator...

E d'un autre lad, la de l'ostal qu'anam daissar una setmana : la familha, los enfants, l'animalum...

Quand lo diluns arriba enfin, organizacion encara per la partença, se cal levar d'ora, s'acampar per camin per emplènar las veituras e aquí encara un polit trabalh pel cargament, l'afar se fa pas coma previst ... encara s'organizar.

E d'aquel temps, podèm tornar a la Lucila, un còp que foguèt al jaç a Badalhac, li se calguèt questionar encara per las còlas de las cambras, per l'avançament dels equipatges...

En debuta d'aprèp dinnada, l'atomium d'organizacions a portat frucha e çò dich l'aventura auvernhata pòt alara començar.

Maria-Pèira Escaffre

Passejada ath Pas de Cèra

Illustration 1: <http://www.auvergne-tourisme.info/randonnee/vic-sur-cere/les-gorges-du-pas-de-cere/tourisme-A6313AUV015V504SDX-1.html>

Deth temps d'aquera passejada que vírem un contrast entam eras vaths e eras gòrjas estretas deth Cantau. Que mos cau plan comprènguer era formacion geologica deths lòcs : era vath dera Cèra qu'era ua vath glaciària e que presenta ara ua succession de bacins topografics separaths per vorolhs.

Eth arriu dera Cèra que pren era hont ath Lioran, que passa a través tres departaments : eth Cantau, era Corèsa e eth Òlt. Que cor 120 Km abans de trobar era Dordonha. Que fòrma ua vath deras principalas deths monts deth Cantau.

Era cèra qu'a crusath sa vath en un substratum composath de brecas. Que son ròcas especificas tiradas d'ua calhavèra on materiaus bresaths, amassaths que huren consolidaths.

Era Cèra qu'è classada arriu de loiras ath títol deth hialat europenc Natura 2000. Protegida dempuish 30 ans que torna colonizar eths arrius de França. Mès que demòra miaçada en sièu desvolopament pr'amor eths arrius venguen de mes en mes artificiaus e era qualitat dera aiga que baisha tanben.

Manon Pujol

article inspirat de :
http://static.carlades.fr/fileadmin/user_upload/mediatheque_ot/brochures/LIVRET_DECOUVERTE_PAS_DE_CERE.pdf

Illustration 2: era breca volcanica qu'ei un materiau de construccion tradicionau, hèra utilisath densh eth Massiu Centrau.

Feliç Daval, enfant de Badalhac

Per una polida jornada de davalada, partiguèrem sul camin que va del vilatge de Badalhac a l'ostal de naissença de Feliç Daval. L'escòla èra dins lo vilatge, e son ostal en defòra; avèm pres aquel camin qu'era de pèiras e que uèi es d'èrbas, i a encara qualques pèiras que las plantas an pas amagadas. Me soi imagenada aquel camin jornalièr, de bon temps coma jorn de pluèja o de bruma, sembla pas tròp long mas d'ora un matin de nèu devia pas èsser parièr...

Feliç Daval comencèt d'escriure a 22 ans, «les fraisses èran tombats» que conta la vida d'un vilatge de Cantal. A la debuta de sa vida professionala èra regent, puèi faguèt de professor d'occitan al liceu d'Orlhac. Contunhèt d'escriure de poèmas, de contes e publiquèt de novèlas: «Les Òmes de l'ecir». Es a la retirada qu'escriguèt la seguida de son 1er roman: «Las Vaissas avián folhat».

Benlèu avètz ja vist lo kamishibai de «La legenda del Grand Guindon», es una legenda escrita en versès per Feliç Daval sus las vacas salers. Las ilustracions subrebèlas son de Sofia Vissière (felena d'Andriu Lagarda). Vaquí un extrach, lo tropèl de vacas salers es enrodat de lops :

Merlet, lo mieu rèirebelet,
Qu'era un plan polit borret,
Èra al cap del prat tot solet ;
S'amusava a rosegat
Quauquas fuèlhas pel boscalhat.

Entendèt quicòm bolegar.
N'aviá un de cada costat.
Sul pic s'arrestèt de jogar
E prenguèt la peta capbàs.

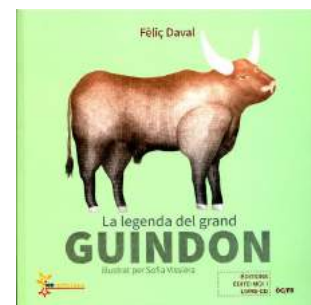
Coma d'avanci n'aviá pas,
Los lobatons de lo gafar
Per las cambas e mai pels braços.
Merlet, pecaire, de gueillar.
Totas las soiras de lo postejar.

La loba mèstra l'aviá ratrapat,
Guela d'un còp de dent,
Al paure adolescent
Voliá copar los rens.

Lo lobàs prendia vam ;
Voliá passar davant
Per, entre sos grands cròcs,
Far esclatar lo nas
Del felen de l'auròc.

Mès, ja al fons del prat
S'èran quilhats los caps.
Grand Maurèl aviá entendut,
Èra pas fotrau ni pauruc,
Tot lo tropèl l'aviá segut.

Al son dels bronzes e dels coires
atacava,
D'en primièr las banas gròssas per
assucar,
Darrièr las banas ponchudas per
estripar,
Puèi la joinèssa per trepir e esclafar.

Los poèmas de Feliç Daval son tanben cantats per de grops coma tRaucaterme ("Tant Que Farèm Atau !"), e lo grop Qu'es Aquò («soi fièr!»). Es un autor que parla plan de son país e que nos faguèt descobrir un pichon canton de Cantal (Chantau)!

Caròla Schneider

Per jo, qu'èra un tornar tà las meas arraditz...

Dòba auvernhata

Temps de preparacion : 20 mn
Temps de còser : 3 òras

Ingredients per 6 personas :

- 1,5 kg de bueu estroçat e brasejat
- 200 g de lardons magres
- 4 cebas
- 1 ascla
- 10 cl d'òli de vira-sorelh
- 30 g de haria
- 25 g de burre
- 5 cl de Marc d'Auvèrnhe (aigardent)
- 75 cl de vin roi
- 1 flòc guarnit
- Sau e péber

Recèpta :

- 1) Pelar las cebas e las talhucotar.
- 2) Pelar l'ascla e l'esglachar.
- 3) Har còser lo burre en un topin dab dus culhers d'òli de vira-sorelh.
- 4) Ajustar las cebas e las har passar en los deishar daurar.
- 5) Puish tirar las cebas e har daurar los lardons.
- 6) Puish tirar los lardons e har sasis la carn. Salar e peberar e ajustar l'ascla.
- 7) Tornar botar los lardons e las cebas dens lo topin.
- 8) Hicar ua culher de haria e mesclar.
- 9) Deishar còser duas minutas puish arrosar de Marc preliminarament cauhat.
- 10) Eslamar puish barrejar tot doç lo vin roi.
- 11) Hornir lo flòc e cobrir.
- 12) Deishar mitonar 3 òras shens borit en tampar lo topin.

La truffada

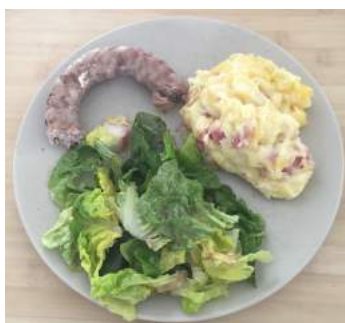
Temps de preparacion : 30 mn
Temps de còser : 15 min

Ingredients per 4 personas :

- 1 kg de poma de tèrra
- 400 g de toma fresca deu Cantal
- 2 asclas
- Sau e péber

Recèpta :

- 1) Pelar, lavar las pomas de tèrra e las talhucar en rondèla.
- 2) Las har passar en ua grana padèra en mesclar regularament.
- 3) Quan las pomas de tèrra son cueitas ajustar l'alh e mesclar.
- 4) Ajustar la toma fresca en finas lesquetas. Aquera que va hóner e mesclà's dab las pomas de tèrra.

Marina TEIXIER e fòto de Valeria TEOULET

La vaca roja

Emblematica d'Auvernhata, la vaca Salers pais suavament suls pasturatges de la plana de Cantal. Pr'amor de sa color de pels, la dison vaca roja. Pòrta una polida pèl cobèrta de pels un pauc longs, boclats e roge acajó. Sas banas en forma de lira augmentan la graciosa estetica de sa siloèta. Sus la prada verd viu, lo contraste de colors, quasi complementàrias, li assegura una mesa en scèna coma dins una pintura de l'escòla francesa del sègle XIXen.

Mas d'un vejaire mai pragmatic, la vaca roja es una vaca rustica, plan adaptada al ròdol. Es granda, son òssa es fòrta e son pas segur. Supòrta de variacions de temperaturas importantas : de -15 a 30°c., e quina que siá la qualitat de l'èrba, li agrada.

La roja es dicha mixta ; es-a-dire qu'es abalida tan per la carn coma pel lach. Dos còps per jorn, la vaca es molzuda. La particularitat d'aquela es que lo vedèl deu començar de popar abans que lo mólzer se pòsca faire. Cal amairar. Lo lach reculhit servirà pel formatge : Cantal, Sant Nectari, Blau d'Auvèrnha e AOC Salers.

Caròl DUSFOUR

Vaca, Paul Eluard dins Los animals e lors òmes- los òmes e lors animals, 1920.

Revirada: Caròl Dusfour

Òm mena pas la vaca
A la verdura rasa e sèca,
A la verdura sens careças.

l'èrba que l'accepta
Deu èsser doça coma un fial de seda,
Un fial de seda doç
coma un fial de lach.

Maire ignorada,
Pels enfants, es pas la dinnada,
mas lo lach sus l'èrba
l'èrba davant la vaca,
L'enfant davant lo lach.

Passejada a Badailhac de temps de la davalada

La setmana delh 23 alh 27 d'octòbre sèm partits la còla APRENE 1 e la còla Formacion de Formators a Badailhac, vilatjon de la comuna de Cèra-en-Gol en Carladès dins lo Chantal en Auvernha. Lo jòus nos sèm anats permenar amb Joan Pèire Amilhaud e Felic Daval, romancièr e poèta chantalon.

Felic Daval nos a fat partejar un petit morcèl de sos sovenirs d'enfança amb la descoberta delh chamin que fasiá chasque matin per anar de son ostau a l'escòla.

Dins la campanha chaliá faire alh mens un a dos quilometres per anar a l'escòla delh vilatge. Chasque matin los enfants, ivèrn coma estiu prenián los chamins amb lors esclòps.

Avèm descobert un brave chamin amb pro de charme e es estat l'ocasion per nosautres de descobrir un pauc la flòra de Chantal. Lo chamin èra bordat d'arbres amb tot plen de colors diferentas (roge, irange, verd), i aviá de fraisses, de faus, de las platanas, de ròures. I aviá sobre lo chamin un crane chastanhièr bèl amb de chastanhas dins lors bòjas a son pes. De mai, avèm descubrit la grandor de las plantas de la planesa carladesa.

Avèm vist las amoras apeladas mai las ases en referéncia alh nom de l'animal per çò que i a mas aqueste animal qu'a enveja de las manjar. En mai los paisans se'n servissián per faire avançar las bèstias.

Sobre lo chamin i aviá de plantin, planta medecinala per faire passar las ortijadas o ponhaduras d'insèctes. I aviá de pialòssas, petiòtas prunas blavas que podèm manjar, o que podèm faire en confitura o en aigardent après lo gial.

Lo chamin nos a menat entrò un riu per contemplar lo paisatge.

Nòstra permenada s'es achabada amb la vision de vachas Salers e de burons, petitas bòrias paisandas un pauc perdudas per los prats Chantalons.

Emilia BOUCHET

Musica d'Auvernha e del monde

Aquela setmana auvernhat èra pas solament una immersion dins lo parlar auvernhat. Visquèrem un despaisament dins una region : al mièg dels camps, dins un pichòt vilatge de 129 estatjants, una vintenada d'estagiaris i coabitèron.

Dos sòcis del grop tRaucatèrme nos venguèron presentar lor grop e lors instruments: Patrick BEC a l'acordeon e Yves CASSAN a la cabreta. Son uèit en tot amb Yves Portefaix, Gilbert Chauvy, Michel Croizet, Pascal Geoffray, Serge Laroussinie, Henri Pareilh-Peyroux.

Existisson dempuèi una vintenada d'annadas e sortisson lor quaten album « Tant que farem atau » .

Los "tRaucatèrme" son los que traucan la sèga. Es l'escais de los que demòran pas dins un camin plan traçat, los que prenon los acorchis.

E vertat que lor va plan aqueste nom!

Botan un brave còp de pè pel cuol de la musica...Aligan cants occitans als ritmes reggae, bòssa, raggà, skà o ròck...Lors tèxtes son tan de collectatges coma de composicions personalas. Mesclan los instruments tradicionals coma la gralha o la cabreta amb la guitarra electrica, la batariá o la trompeta...

Escotèrem la cabreta amb l'acordeon e èra coma un viatge dins lo temps!

La cabreta es un instrument que las primièras traças datan de 5 000 avans J.C. en Mesopotamia.

De la familha de l'autbòi, ten son nom de la saca en pèl de cabra. Lo musician se bota una mena de cinta que l'instrument entièr i es religat. Puèi amb lo braç, confla la saqueta e lo son s'escapa per l'autbòi.

Se volètz veire aqueles instruments e escotar d'archius musicalas tradicionals, vos cal anar al COMDT de Tolosa (a costat de la Calandreta Garoneta). Es lo centre de ressorsas per la cultura occitana de tradicion oral, la transmission e la difusion de musicas e danças tradicionals. Prepausan la difusion e l'ajuda a la creacion de musica tradicionala. Fan tanben de formacion amb l'organizacion d'estagis, de talhièrs e egalament un trabalh cap a la sensibilizacion e la recèrca de la valorizacion.

Pòdon prestar de material coma una maleta pedagogica. Conten las musicas e danças tradicionals occitanas del monde. Dins aquela maleta, i a de CD per escotar la musica, de jòcs de cartas, de fichas suls instruments tradicionals e d'instruments vertadièrs, coma la boha.

Escotar de musica que mescla totes aqueles instruments e aqueles menas de musica... te bolega de l'interior, te balha enveja de dançar e cantar...

Pòrtan una cultura occitana rica e engatjada, una votz universala!

Un brave òsca!

Nadèja BOUNET e Valeria TEOULET

Confrontar un diccionari als mots ancians d'una zòna marginala

En 1958 foguèt publicat un estudi lingüistic de Simone Escoffier¹ sobre un espaci geografic que s'i confrontan de parlars de lenga d'oïl, francoprovençaus, auvernhat de lenga d'òc, e de parlars mesclats de provençau e de francés. Aquel espaci es lo poent de rencontre de tres departaments d'as Alèir, de Puèi de Domà, e de Lèdger. L'autor afortiguèt que dins un parlar donat i a totjorn una part important delh vocabulari que li es pròpri, siá per l'existéncia unica de mots, siá pels senses que revèrtan². D'un biais general, las zònas de separacion fonetica entre parlars son amai zònas de separacion lexicologica. S. Escoffier s'enteressa alh vocabulari que fai l'unicitat d'un parlar : « Mas los mots que demòran, los que la reunion fòrma la part originala d'un parlar, la part que l'opausa als parlars vesins, perqué s'arrèstan ? Quanh mèna de tèrme los empaitan dins son expansion ? Quans son las bolas que pòdon pas passar delai ? L'autora presentèt un vintena de mots occitans qu'aurián doncas pas passats las bolas que los destriavan de la lenga d'oïl e delh francoprovençau. Charchar totes los mots delh lexic estudiat per Simone Escoffier³ dins lo diccionari de C. Omelhier. Veirem los mots qu'ai pas trobats dins lo diccionari. Aquí avètz lo rendut de la rechercha. Per chasque mot segrai lo modèl de presentacion seguent : grafia de l'autor e diferents biaisses de dire/definicion(s) relevadas per l'autora.

I/ 1. Etève, itèva/Marga de l'araire. 2. La chindre/La punaise. 3. Traze, trezer/Piler le sel. 4. Terme/Le talus/Dins lo Grange (vivaro alpin) : tertre, talus, talus servant de limite entre deux terrains ; aqeste darrièr sens l'avèm trobat a Badalhac amb lo rescontre delh grop de musica Traucaterme. 5. Embano, ambanno, ambanna, ambanne/Fanon chez les bovidés, fanon de la vache/Escoffier ditz que lo mot sembla pròpri a l'Auvèrnhè ! 6. L'itombè, estombo, estaromber, estaloubou/L'aiguillon, petit aiguillon du bouvier ou grand aiguillon du labour/L'autor ne'n trobèt la traça dins un document auvernhas en 1470. 7. Drày, drayo/Couloir pour faire descendre les bois, couloir à bois/Saguère fòrça sorprés per son abséncia qu'es un mot qu'emplejam fòrça en Calandreta ; Escoffier cita Dauzat⁴ que trobèt en provençau lo mot draio , « piste tracée par les troupeaux, chemin à peine tracé, passage, couloir à bois. » En Auvèrnhè se trobava lo vèrb « draya » : « se sauver, courir » que l'autor ausiquèt pas que dins la montanha auvernhata. 8. Estoura/dessécher, égoutter/Segon Escoffier dins lo Cantal e Auvèrnhè se trobava estorrar e estorridor (« égouttoir pour le fromage »)⁵. 9. Le rau/Le dos, petit mamelon rocheux et pelé, rocher arrondi et bosselé/Raus per Roseau dins lo Laus (lengadocian) ; A. Dauzat pensa que rau per eschina ven de francés vèlh e provençau vèlh Raus (« roseau ») que seriá passat alh sens d'espina dorsala puèi eschina 6. 10. Dure, douère, duèr, dur/Marmite, pot, cruche à l'huile, grande marmite de fonte.

1 *Remarques sur le lexique d'une zone marginale aux confins de la langue d'oïl, de la langue d'oc et du francoprovençal*, 1958, Société d'édition « Les belles lettres »

2 L'autor resuma l'idea aital : « Totes los mots, doncas, viatjan pas (...) », p.19

3 Quela femna èra charchaira Doctora ès Lètras e mèstra de conferéncias de la facultat catolica de lètras de Lion. Moriguèt en 1990

4 A. Dauzat, *Glossaire Etymologique du Patois de Vinzelles*. Montpelhièr 1915, p. 72

5 *Remarques sur le lexique d'une zone marginale aux confins de la langue d'oïl, de la langue d'oc et du francoprovençal*, 1958, Société d'édition « Les belles lettres », p. 99

6 A. Dauzat, *Glossaire Etymologique du Patois de Vinzelles*. Montpelhièr 1915, p. 104

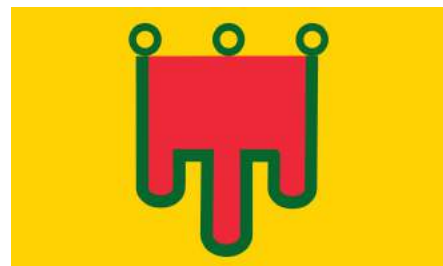
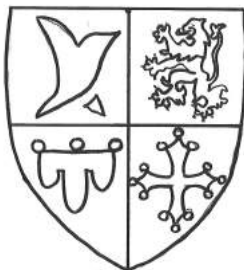
Sebastian GONZALEZ

Mercejaments

Grandmercejam los intervenents totes de nos aver plan aculhits a Badalhac. Dins lo vam, la jòia e la bona umor, la descubèrta, lo despaisament e l'horbari. Banhèrem dins los contes e legendas. Avèm plan manjat, cantat e passejat dins la natura. I aviá totes los ingredients per passar un bon moment.

Mercés a Cristian Omelhièr, Felic Daval, Pèire Raimond, Joan Pèire Amilhaud, Didier Huguet, Bernat e Francèsa Giacomo, Lucila per son accompagnement, e lo grop Traucatèrme.

Kimberley BINET, Sebastian GONZALEZ e la còla.

L'enganhat, jornal a gratis, d'escampar pas en carrièra
Establiment APRENE.
MVA boita de letras n° 116
15, carrièra del General Marguerite - 34500 Besièrs
Tel. 04 67 28 75 36 www.aprene.org

Responsable de publicacion : Patrici BACCOU
Cap redactor : Laurà CROS
Mesa en pagina : Anaïs LAHITETA